

HISTORISCH PLATFORM ROERMOND NIEUWSBRIEF

JAARGANG 18, NUMMER 1 – april 2022

Na een coronapauze van twee jaar zijn we blij u weer te mogen begroeten op **woensdag 18 mei 2022** in **het Royal Theater, Hamstraat** voor de zeventiende jaarlijkse bijeenkomst van het Historisch Platform Roermond. Dit platform biedt onderzoekers en geïnteresseerden de mogelijkheid voor uitwisseling van ideeën, onderzoeksvragen, tips, presentaties en initiatieven op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Het platform, gedragen door het Gemeentearchief, wil daarmee de effectiviteit en de publicatie van onderzoeken vergroten. Belangstellenden zijn van harte welkom bij de bijeenkomst van het Historisch Platform op **woensdag 18 mei om 19.30 uur**. Deze avond is gratis toegankelijk. Consumpties zijn voor eigen rekening.

A.u.b. aanmelden vóór woensdag 11 mei per e-mail (gemeentearchief@roermond.nl) of door dit schriftelijk te laten weten (Swalmerstraat 12, 6041 CX Roermond). En vergeet niet om woensdag 18 mei in uw agenda te reserveren!

Het programma is als volgt

- 19.15 uur Ontvangst met een (gratis) kopje koffie of thee
- 19.30 uur Welkomstwoord door avondvoorzitter Jac Lemmens, gemeentearchivaris
- 19.35 uur *Rob Dückers*: 'De diversis artibus'. Een voorstel voor een nieuwe zienswijze op laatmiddeleeuwse kunst in en om Roermond
- 19.55 uur *Hans van Bergen*: De betovering van het Royal Theater
- 20.15 uur Pauze
- 20.45 uur *Will Steeghs*: Zestiende-eeuwse gevels van Roermond in beeld
- 21.05 uur *Wiel Luys*: Op zoek naar de Romeinse weg in Swalmen
- 21.35 uur Sluiting door avondvoorzitter Jac Lemmens

Het Historisch Platform Roermond

Roermond is een stad met een rijk verleden, maar dat wist u natuurlijk. U bent, als historisch geïnteresseerde, van harte uitgenodigd deze avond bij te wonen. Wij van het Gemeentearchief Roermond bieden u graag de gelegenheid om meer over dit rijke verleden te zien en te horen in een gevarieerd programma van korte lezingen door verschillende onderzoekers.

Dit platform is met nadruk géén genootschap of vereniging, maar een open ontmoetingsplaats die de mogelijkheid biedt om ideeën uit te wisselen, onderzoeksvragen voor te leggen en samenwerkingsverbanden te initiëren. Een plaats waar ruimte is voor discussie, presentatie en initiatieven op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis op verschillende terreinen en niveaus.

Stoltzenberg: een Familieverkenning van Depot tot Grafkapel

door Léon Gilissen

Enige tijd geleden was ik als vrijwilliger bij het collectie-beheer van het Cuypershuis te Roermond bezig met het omzetten van oude zwart-witfoto's uit het archief naar kleurenopnamen. Dit om de museumstukken ook te kunnen tonen via het internet. Op een gegeven moment kwam ik een schilderij tegen van ene 'Mejuffrouw Bolsius'. Van haar waren verder geen gegevens voorhanden. Onderzoek leerde me dat zij een kleindochter was van François Stoltzenberg sr., de compagnon van Pierre Cuypers. De jong gestorven (nog geen 18 jaar oud) Maria Carolina Hubertina Josephina Bolsius was ook een zus van Frans-Joseph Bolsius, die jarenlang president van de Roermondse rechtbank geweest is.

De speurtocht naar haar identiteit voerde van het museumdepot tot onder in de grafkelder van de familie Bolsius op de 'Aje Kirkhaof' aan de Kapel in 't Zand te Roermond en leverde veel interessante gegevens op over de families Stoltzenberg en Bolsius.

Marten Stams (ca. 1565 - 1625), een glasschilder met karakter

door Gerard van de Garde

Van de middeleeuwen tot de Franse tijd waren er in Roermond tientallen glasmakers actief. Een deel van hen was glasschilder. Over Marten Stams is het meest bekend. Zijn vader overleed vermoedelijk toen Marten nog jong was. Zijn moeder hertrouwde met iemand die toevallig ook Marten heette en die glasschilder was. Marten junior zal het vak bij zijn stiefvader geleerd hebben. Hij was lid van het kunstenaarsgilde en officier bij de schutterij – het burgerleger dat tijdens de Tachtigjarige Oorlog meermalen in actie kwam tegen de protestantse opstandelingen uit het noorden.

Stams was niet alleen een vechter met wapens, maar ook met woorden. Hij zocht ruzie, was grof in de mond en maakte vijanden. Dankzij die karaktereigenschappen raakte hij verwikkeld

in processen. En dankzij die processen weten we meer over de positie van glasschilders rond 1600. Zakelijk was hij succesvol. Hij bezat verschillende huizen en stukjes land buiten de stad. Twee van zijn huizen lagen schuin tegenover de plek waar in 2009 de grootste archeologische glasvondst van de Benelux werd gedaan. Dat glas vormt nu een ware schat – waarschijnlijk Martens cadeautje aan het nageslacht.

ArcheoRoute Limburg maakt archeologische verhalen zichtbaar en beleefbaar

door Joep Steinhage

‘Ontdek de verhalen achter archeologische vondsten in Limburg. Sta oog-in-oog met onze archeoloog. Hij laat je zien wat zich in de geschiedenis op diverse plekken in Limburg heeft afgespeeld.’ Dat is wat de ArcheoRoute Limburg bezoekers laat beleven. Bezoekers stappen in de virtuele wereld met de techniek van vandaag om de verhalen van vroeger te beleven.

Op dit moment worden in heel Limburg archeologische locaties op deze manier beleefbaar gemaakt. In de binnenstad van Roermond wordt de geschiedenis van Roermond op zeven plaatsen via de Archeo Route Limburg ontsloten. Voor de

binnenstad wordt zelfs een eigen Archeo wandelroute Roermond samengesteld. De planning is dat de route tijdens de Nationale Archeologie Dagen medio oktober officieel wordt opengesteld.

Zie www.archeoroutelimburg.nl

Archeologie van de Tweede Wereldoorlog in de regio Roermond

door Dwayne Beckers

In de omgeving van Roermond zijn tot op de dag van vandaag nog veel fysieke sporen uit de Tweede Wereldoorlog te vinden. Middels archeologische methoden en technieken proberen we deze sporen zo goed mogelijk in kaart te brengen, en daarmee het verhaal van deze periode op een andere manier te vertellen. Een voorbeeld van deze

vindplaatsen is een oefendoel van de *Luftwaffe* in het Meinweggebied, bedoeld voor het

oefenen met het beschieten van gronddoelen vanuit de lucht. Door het bergen en beschrijven van vondstmateriaal en het nauwkeurig in kaart brengen van zichtbare sporen aan het maaiveld is het gelukt een vrij goed beeld te schetsen van de *modus operandi* en de datering van dit doel. Verder is er, onder andere op basis van het vondstmateriaal, een mogelijk verband aangetoond met *Fliegerhorst Venlo*. Bij gebrek aan historisch bronnenmateriaal blijken deze archeologische methodologieën een goede manier om toch de nodige informatie boven water te krijgen.

Van veer naar toetsenbord - De nieuwe websites van het Cuypershuis, Historiehuis en Gemeentearchief

door Saskia Mouchart

Nieuws: Gemeentearchief is online

Het Cuypershuis, Historiehuis en het Gemeentearchief zijn online actief! In dit digitale tijdperk moet je mee blijven veranderen om te zorgen dat mensen allereerst weten dat je bestaat, ze geïnteresseerd blijven en je aan de steeds veranderende verwachtingen blijft voldoen. Om deze redenen zijn het Cuypershuis, Historiehuis en het Gemeentearchief samengekomen.

Allereerst om te kijken naar wat deze nieuwe verwachtingen zijn en hoe we hier vorm aan kunnen geven. Hier zijn **drie** hele mooie websites uitgekomen. Websites die niet alleen praktische informatie delen, maar waar ook interessante en leuke weetjes over de verschillende collecties en archieven gedeeld worden. Ze zijn gelinkt met de verschillende social media-platforms om een grotere doelgroep te bereiken en laagdrempelig informatie aan te bieden.

Tip: De tentoonstelling in het Historiehuis is vernieuwd. Een kijkje nemen in de ruimtes van de bibliotheek is zeker de moeite waard!

Bezoek onze online kanalen:

www.archiefroermond.nl – www.historiehuisroermond.nl – www.historieroermond.nl

www.facebook.com/archiefroermond – www.instagram.com/archief_roermond

www.youtube.com/channel/UCS0risX4W0WhYd-AwPXuyKg/featured

Mocht u vragen hebben, mail gerust: gemeentearchief@roermond.nl. Vermeld a.u.b. 'HPR' als onderwerp.

Het Gemeentearchief is geopend van maandag tot en met donderdag van 09:00 uur tot 12:30 uur.

Met vriendelijke groet en hopelijk tot 18 mei, namens de stuurgroep van het HPR
Cathy Ni Cheallaigh en Ton Hensen, gemeentearchief Roermond (tel. 0475-359617)